

porovnatí s »panskou robotou«, jednak, že při tom zaujímá autokratické stanovisko a že to před nezaměstnanými jeho nezákonným prý postupem postiženými projevil slovy, že »jemu jako starostovi žádný úřad nic nemůže udělat«.

V obou směrech jde o skutečnosti, jež by byly způsobilé vydati soukromého žalobce v opovržení a snížení ho v obecném mínění, neboť chování, jaké se tu tvrdí, odporovalo by příkře úředním povinnostem starosty.

První výtká jest ostatně jen ostré opakování onoho obvinění, jež jest obsaženo v prvních dvou větách článku a pro něž byl obžalovaný pravoplatně uznán vinným, takže je nedůsledné, dospěl-li nalézací soud tam, kde se tato výtká v zostřené formě (srov. slova »panská robotka«) opakuje, k závěru, že tu jde jen o »novinářskou kritiku z dovoleného rámce nevybočující«.

Ohledně této výtky článku byla by otázka důkazu pravdy a důkazu omluvitelného omylu již vyřešena tím, co nalézací soud v této příčině pravoplatně zjišťuje v rámci prvních dvou vět stíhaného článku.

Naproti tomu neobsahuje rozsudek zjištění, na jejichž podkladě by bylo soudu zrušovacímu lze posouditi otázku, zda se obžalovanému podařil důkaz pravdy, pokud se týče důkaz omluvitelného omylu ohledně druhé výtky, o níž byla nahoře řeč. Rozsudek sice uvádí, že příslušný výrok žalobcův zněl podle svědecké výpovědi starosty (soukromého žalobce) jen v tom smyslu: »Jen si na okresní úřad běž, tam ti dají adresu na ministerstvo sociální péče; já to jako starosta správně vedu a tak mi úřady neublíží.« Leč podle formulace této části rozsudkových důvodů (»výrok zněl podle svědecké výpovědi starosty N.«) nelze spolehlivě poznati, zda rozsudek míní tím jen líčení žalobcovu reprodukovati či znění onoho výroku zjistiti, zvláště když se rozsudek vůbec nezmiňuje o údajích ostatních svědků, pokud byli o dotčeném výroku slyšeni.

Podle toho, co předesláno, je napadený rozsudek ve zprošťující části stížen zmatkem podle § 281, č. 9 a) tr. ř., neboť nalézací soud dospěl jen porušením, pokud se týče nesprávným použitím hmotněprávního zákona k závěru, že dotčená část stíhaného článku nezakládá objektivní skutkovou podstatu přečinu pomluvy podle § 2 zák. o ochraně cti; leč pro nedostatek nezbytných rozsudkových zjištění v naznačeném směru nebylo lze nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu ihned ve věci samé rozhodnouti a bylo proto ve smyslu § 288, odst. 2, č. 3 tr. ř. uznati právem, jak nahoře uvedeno.

Čís. 6061.

Civilní poměr mezi pachatelem a poškozeným je nerozhodný pro posouzení trestního bezpráví s hlediska § 85 tr. zák.; nezáleží na tom, zda čin zakládá i civilní bezpráví.

Poškození cizího majetku se může státi jak přímým, tak i nepřímým působením na cizí věc.

Je zločinem podle §§ 8, 85, písm. a) tr. zák., posypal-li pachatel hřebíky mez, jejíž užívání mu příslušelo, aby cizí dobytek na ní pasený hřebíky spolkl a ochuravěl nebo zašel.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1937, Zm I 913/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §§ 8, 85 a) tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Provádějíc hmotněprávní důvod zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř., zmatečnou stížnost sice správně uvádí, že se ke skutkové podstatě zločinu podle § 85 tr. z. vyžaduje zlomyslné, t. j. úmyslné, vědomě protiprávní poškození cizího majetku, nelze jí však přisvědčiti, že je nesprávný závěr nalézacího soudu, že obžalovaný takový úmysl a vědomí měl, protože prý obžalovaný jednal na své mezi, jejíž používání mu vlastník přenechal. Tato zmatečnou stížností zdůrazňovaná a v rozsudku v podstatě zjištěná okolnost však nevylučuje úmysl poškozovací a vědomí protiprávnosti. Oprávněnému je sice volno, aby právo podle civilních předpisů mu příslušející vykonával, nikdy však není oprávněn, aby výkonem tohoto práva druhému úmyslně a zcela bez potřeby způsobil škodu; civilní poměr mezi pachatelem a poškozeným a okolnost, že tu snad není civilní bezprávní, jsou pro posouzení bezprávní trestního s hlediska § 85 tr. z. nerozhodné (rozh. č. 1415 Sb. n. s.).

Nehledě k tomu, nevychází zmatečnou stížnost, pokud popírá úmysl, pokud se týče vědomí obžalovaného, ze souhrnu skutkových zjištění, přehlížejíc zejména, že rozsudek zjistil, že obžalovaný, když viděl dne 24. května 1937 pásti vnučky L-ovy tři kusy hovězího dobytka na mezi M., na které měl on právo pásti, aby zamezil L-ovým pasením, vysypal na mez popel s hřebíky, aby hovězí dobytek tam se pasoucí (t. j. dobytek L.) spolkl hřebíky a v důsledku toho ochuravěl, eventuálně zašel, a dále že obžalovaný sdělil onoho dne svědku N., že vnučky L. pásly na jeho mezi tři kusy hovězího dobytka, že jím však pomůže, že tam nasypal popel s hřebíky. Tato skutková zjištění plně opravňují závěr nalézacího soudu, že obžalovaný jednal v úmyslu, aby poškodil cizí majetek, a že si byl vědom protiprávnosti činu.

Pokud se zmatečnou stížnost v této souvislosti snaží dovoditi, že obžalovaný nemusel počítati s tím, že kdokoliv jiný, zejména L-ovy děti budou na jeho mezi bez jeho výslovného povolení pásti dobytek, nelze jejím vývodům přisvědčiti, neboť uvedená skutková zjištění tento závěr zmatečnou stížností přímo vylučují.

Jelikož poškození cizího majetku může býti spácháno jak přímým, tak i nepřímým působením na cizí věc, nepochybil nalézací soud, když ve zjištěném jednání, a to ve vysypání popele s hřebíky na mez, kde se pásává cizí dobytek, shledal nedokonané zlomyslné poškození cizího majetku, kdyžtě podle správného závěru nalézacího soudu úmysl obžalovaného směřoval k tomu, aby dobytek L-ův, pasoucí se na mezi, hřebíky spolkl, a tím ochuravěl, nebo zašel. Je proto zcela pochybená námitka zmateční stížnosti, že šlo v daném případě o »aberratio ictus«, ježto prý posypáním meze mohlo dojít jen k poškození pozemku.

Tvrdí-li zmateční stížnost, že nemohlo nikdy dojít k nějakému poškození, zřejmě dobytka, a namítá-li tím, že šlo o nezpůsobilý pokus, dlužno jí připomenouti, že jen absolutně nezpůsobilý pokus by vylučoval skutkovou podstatu inkriminovaného zločinu. O takovýto absolutně nezpůsobilý pokus však zde nejde, jak plyne z nahoře uvedených skutkových zjištění, z jejichž souhrnu zmateční stížnost ostatně ani nevychází, budujíc mimo to na nesprávném předpokladu a domněnce obžalovaného, že na mezi se nebude pásti cizí dobytek. Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti.

Čís. 6062.

K naplnění skutkové podstaty přečinu lichvy podle § 1 zák. čl. XXV: 1883, jsou-li splněny ostatní podmínky, stačí kterákoli z eventualit uvedených v tomto zákonném ustanovení, t. j., aby se poskytnutí úvěru stalo za podmínek, které buď poskytují pachateli nebo třetí osobě přílišné majetkové výhody a tím mohou dlužníka nebo ručitele uvrhnouti do majetkové zkázy, resp. ji zvýšiti, anebo za podmínek, že je nápadný nepoměr mezi plněním a plněním vzájemným.

Stal-li se odsuzující rozsudek soudu prvé stolice podle zásady § 395 tr. ř. pravoplatným ve výroku o vině a odvolacím soudem byl v tom směru ponechán nedotknutým, je zmateční stížnost proti rozsudku odvolacího soudu, napadající otázku viny, zákonem vyloučená.

Pojem veřejné listiny (§ 391 tr. zák., § 315 o. s. p.).

Okolnost, že listina vydaná veřejným úřadem neb orgánem má sloužiti za podklad jednání jiného úřadu, nemění nic na průkaznosti takové listiny vůči každému.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1937, Zm IV 619/37.)

Obžalovaný A., řezník a obecní starosta, půjčil dvanácti dělníkům s malou mzdou a početnějšími rodinami, většinou zadluženým, peníze na 24 až 100% úroky. V dvacetidevíti případech vymáhal obžalovaný A. na dlužnících — i jiných než právě uvedených — jako starosta obce i své soukromé pohledávky tím způsobem, že v dohodě se spoluobžalovaným B., notářem a obecním účetním, a za souhlasu dlužníků, zaměstnaných ve státním báňském podniku, zasílal báňskému ředitelství